

Στη ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΑΣΙΜΗ
s.kasimi@realnews.gr

Χανς-Βέρνερ Ζιν Πρόεδρος Ινστιτούτου Ifo

«Αυτό που απαιτεί η τρόικα είναι αδύνατο»

«Η εθελοντική κοινωνία δεν είναι σε θέση να επιβιώσει από τη λιτότητα που θα ήταν αναγκαία για μια επαρκή υποτίμηση, για να αποκατασταθεί η ανταγωνιστικότητα»

Στην άβυσσο κινδυνεύουν να βρεθούν η Ελλάδα και η Πορτογαλία από «τη στρατηγική της υποτίμησης που ακολουθούν τα επίσημα όργανα της ευρωζώνης», τονίζει σε συνέντευξή του στη Realnews ο πρόεδρος του Γερμανικού Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών (Ifo), Χανς-Βέρνερ Ζιν. Ο πιο διακεκριμένος Γερμανός οικονομολόγος και ένα από τα 50 πρόσωπα με τη μεγαλύτερη επιρροή στην Ευρώπη υποστηρίζει ότι «η τρόικα απαιτεί από την Ελλάδα το αδύνατο». Παράλληλα, στηρίζει με ισχυρά επιχειρήματα την άποψή του πως «η Ελλάδα και η Πορτογαλία πρέπει να βγουν από την ευρωζώνη, προκειμένου να ανακτήσουν τις δυνάμεις τους».

■ **Πρόσφατα δηλώσατε ότι η Ελλάδα και η Πορτογαλία πρέπει να αποχωρήσουν από την ευρωζώνη. Μιλάτε για ένα βελούδινο διαζύγιο - με ποιους όρους και διαδικασίες θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο;**

Είπα ότι θα ήταν καλύτερο για τις δύο αυτές χώρες, διότι τότε θα μπορούσαν να καταπολεμήσουν την ανεργία υποτιμώντας τα νομισμάτα τους. Τόσισ, όμως, ότι επανέκκειται μόνο στις κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Πορτογαλίας να λάβουν αυτή την απόφαση. Κατά τη γνώμη μου, η ευρωζώνη θα πρέπει να γίνει μια ζωντανή νομισματική ένωση, ανάμεσα στο δολάριο και το σύστημα του Bretton Woods, που θα επιτρέπει στις χώρες που έχουν χάσει την ανταγωνιστικότητά τους να αποχωρήσουν από αυτή, να προχωρήσουν σε υποτίμηση, να πραγματοποιήσουν μεταρρυθμίσεις και να επιστρέψουν, ενώ την ίδια στιγμή οι άλλες χώρες να τις βοηθήσουν με δημόσια κονδύλια για τις τρέπες και τις ευαίσθητες εισαγωγές. Κατά τη γνώμη μου, και οι δύο χώρες ρισκάρουν να θυσιάσουν μία γενιά νέων ανθρώπων που ποτέ δεν θα εισέλθουν στην αγορά εργασίας, εφόσον παραμείνουν στη ζώνη του ευρώ. Ο λόγος για την παραμονή στη ζώνη του ευρώ θα μπορούσε να είναι ότι μερικοί πλούσιοι, με επιρροή, φοβούνται ότι θα χάσουν μέρος του πλούτου τους, λόγω των συναλλαγματικών διαφορών.

■ **Η Ελλάδα βρίσκεται σε πρόγραμμα προσαρμογής (μνημόνιο) εδώ και τρίαμιση χρόνια. Η ελληνική κοινωνία έχει υποστεί τεράστιες θυσίες για να παραμείνει στο ευρώ. Με την πρότασή σας δεν πάνε χαμένες αυτές οι θυσίες;**

Οι θυσίες που έχουν ήδη γίνει είναι τεράστιες και πολλές ακόμη θα χρειαστεί να ακολουθήσουν, εάν η Ελλάδα και η Πορτογαλία θέλουν πραγματικά να αποκαταστήσουν την ανταγωνιστικότητά τους εντός της ευρωζώνης, γιατί υπάρχει μόνο ένας τρόπος για να

“ Η εξωτερική βοήθεια προς την Ελλάδα δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα παυσίπονο ”

«Είναι απάνθρωπο να υποβάλλεις σε τέτοιους κινδύνους μια κοινωνία. Αυτή η στρατηγική θα μπορούσε να καταστρέψει το ευρώ»

γίνει αυτό: η υποτίμηση. Η λεγόμενη πραγματική υποτίμηση με μείωση των μισθών και των τιμών αποτελεί, ωστόσο, μόνο θεωρητική δυνατότητα, διότι θα οδηγήσει εκατομμύρια υπερχρεωμένα νοικοκυριά και επιχειρήσεις που δεν θα μπορούν να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους, σε πτώχευση. Η στρατηγική αυτή, η οποία φαίνεται να είναι η στρατηγική των επίσημων οργάνων της ευρωζώνης, θα μπορούσε να σπρώξει τις χώρες αυτές στην άβυσσο. Εγώ βλέπω ομοιότητες με την κατάσταση που βίωσε η Γερμανία από το 1929 έως το 1933.

Ενώ άλλες χώρες προχώρησαν σε υποτίμηση, η Γερμανία ήταν αλυσοδεμένη στον «καθόνιο του χρυσού», διότι δεν είχε τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τις πληρωμές της (πολεμικών) επανορθώσεων με υποτιμημένα μάρκα του Ράιχ. Έτσι, δεν είχε άλλη επιλογή από το να προχωρήσει σε εσωτερική υποτίμηση. Από το 1929 έως το 1933 οι γερμανικές τιμές μειώθηκαν κατά 23% και οι μισθοί κατά 28%. Αυτό ώθησε τη Γερμανία στο χείλος του εμφυλίου πολέμου, και ό,τι συνέβη το 1933 ήταν ακόμη χειρότερο από αυτό.

Είναι επικίνδυνο και απάνθρωπο να υποβάλλεις σε τέτοιους κινδύνους μια κοινωνία. Αυτή η στρατηγική δεν θα μπορούσε μόνο να καταστρέψει το ευρώ και τις κοινωνίες του Νότιου, αλλά και ολόκληρη την ευρωπαϊκή ιδέα. Έχει ήδη δημιουργήσει ταλαιπωρία και διαμάχες μεταξύ των λαών της δυτικής Ευρώπης, περισσότερες από ό,τι έχω δει ποτέ στη ζωή μου.

■ **Κατά την εκτίμησή σας, η γερμανική κυβέρνηση έχει εξετάσει κατά το παρελθόν ή εξετάζει τώρα ως πιθανό σενάριο τη λύση που προτείνετε για Ελλάδα και Πορτογαλία;**

Μπορεί να είχε εξετάσει αυτή τη λύση το 2010 ή ακόμα και το 2011, όταν ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι είχε αρχίσει μυστικές διαπραγματεύσεις σχετικά με μια πιθανή έξοδο από το ευρώ. Ωστόσο, αυτή η εποχή έχει περάσει...

■ **Την ώρα που εσείς προτείνετε μια άλλη λύση για την Ελλάδα, η τρόικα βρίσκεται στην Αθήνα και ζητά από την κυβέρνηση τη λήψη πρόσθετων μέτρων για να κλείσει το δημοσιονομικό κενό στον Προϋπολογισμό του 2014. Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια για τη λήψη νέων μέτρων λιτότητας;**

Όπως είπα, δεν πιστεύω ότι η ελληνική κοινωνία είναι σε θέση να επιβιώσει από τη λιτότητα που θα ήταν αναγκαία για μια επαρκή υποτίμηση, προκειμένου να αποκατασταθεί η ανταγωνιστικότητα. Η τρόικα απαιτεί το αδύνατο.

■ **Πολλοί αναλυτές και αξιωματούχοι στην ευρωζώνη υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί περαιτέρω οικονομική στήριξη. Εσείς βλέπετε την ανάγκη για ένα τρίτο πρόγραμμα βοήθειας για την Ελλάδα, και υπό ποιους όρους;**

Η εξωτερική βοήθεια διατηρεί τη μη ανταγωνιστική θέση της χώρας και -ως εκ τούτου- αποτρέπει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα παυσίπονο. Όσο το παυσίπονο χορηγείται, η νέα γενιά θα γίνεται.

ΜΕ ΞΕΘΟΔΟ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΜΗΣΕΙΣ

«Η ευρωζώνη χρειάζεται αναδιάρθρωση»

■ **Το ΔΝΤ πιέζει για ένα νέο «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, ενώ το Βερολίνο αποκλείει και συζητά ως λύση μόνο την επιμήκυνση των δανείων μέσω της περαιτέρω μείωσης των επιτοκίων. Κατά τη γνώμη σας, τι πρέπει να γίνει για να καταστεί βιώσιμο το ελληνικό χρέος;**

Πιστεύω ότι χρειάζομαστε μια αναδιάρθρωση της ευρωζώνης η οποία θα περιλαμβάνει εξόδους χωρών και υποτίμησης, όπου το εξωτερικό χρέος των χωρών που αποχωρούν θα μετατρέπεται στο νέο (εθνικό τους) νόμισμα. Αυτό θα αποτελούσε ένα αυτόματο «κούρεμα» σε βάρος των ξένων πιστωτών, είτε του επίσημου είτε του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προέρχονται από τη χώρα μου.